

Ankara Tabip Odası Bülteni

Çağdaş Hekim Gelecekte Yanadır!

Sayı: 2 Şubat 1990

Yeni bir anestetik: **Döner sermayeden pay**

Sağlık Bakanı Halil ŞIVGIN, Ocak ayı sonunda yaptığı gösterişli basın toplantılarının birinde, uzun süredir hazırladıkları müjdeyi açıkladı. Döner Sermaye Gelirleri olan Sağlık Bakanlığı'na ait kuruluşlarda, sağlık çalışanlarına gelirden pay verilmesi için, 30 Haziran 1989 günü yayınlanan 375 sayılı kanun hükmünde kararname ile gerekli yasal değişiklik zaten yapılmıştı. Geçen 7 ay içinde Sağlık Bakanı "1000'in üzerinde doktor, ebe, hemşire ile bu konuyu görüşmüş", meslek gruplarına göre katsayılar

belirlenmiş ve gerekli yönerge hazırlanmıştı.

Buna göre uzman hekimlere yıllık ücretlerinin %100'ünü pratisyen hekimlere ise %90'ını aşmayacak şekilde ek ödeme yapılacaktı. Ek ödeme toplamı, döner sermaye gelirinin %50'sini aşamayacak, yeterli gelir elde edemeyen döner sermayelere genel bütçeden Devlet yardımı yapılabilecekti.

"Optimal verim", "Belirli bir performans" şart

Buraya kadar peşin parayı görenler sevinmişlerdi. Ama herşey gibi bunun da şartı

vardı. Bakanın açıklamasında hemen kulakları tırmalayan bir "optimal verim" terimi geçti. Ek ödeme için, çalışılan ünitenin optimal bir verimin altına düşmemesi gerekiyordu. Optimal verimi başhekimlik belirleyecekti.

Ünite için olduğu gibi her kişi için de bir şart getirilmişti. Kişinin ek ödemeye hak kazanabilmesi için, belirli bir performansı göstermesi gerekiyordu. Bu değerlendirmede esas alınacak kriterler öteden beri hazır. sistemi planlayanlar akıllarına göre objektif bir puanlama sistemi getirmişlerdi.

Şimdi her puanın karşılığı para demektir. Gerçi 1 yıl önce ATO bu sistemi sert bir şekilde eleştirmişti, ama bakanın konuştuğu 1000 kişi arasında odalar yoktu ki.

"Değerlendirmeyi kim yapacak?" "Hastaneler dışında kalan sağlık çalışanlarına ödeme yapılmayacak mı?" "Şimdiye kadarki uygulamalarda görülen keyfiyet ve partizanlık nasıl önlenecek?" Açıklamanın getirdiği sorular bunlardı. Sağlık çalışanları bu sorulara yanıt ararken Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu yaptığı açıklama ile Bakanlığın "Umut Ticareti" yapmasının yarar getirmeyeceğini, tüm hekim ve sağlık çalışanlarına açıklanan en üst oranda ücret artışının, döner sermaye gelirleriyle ilişkiz ve herhangi bir subjektif değerlendirme koşulu olmaksızın verilmesini vurguladı.

Hem Sağlık Personelini, Hem Halkı Uyumak

1989 yılındaki ücret artışları ve zorla kabul ettirilen nöbet ücretlerinin hekimleri tatmin etmediğini bakanlık çok iyi biliyor. "1 Temmuz 1989'da öyle bir iyileştirme getireceğiz ki, şaşıp kalacaksınız" diyen Sağlık Bakanı, şimdi huzursuzluğu yatıştırmak için yeni bir sistem ortaya atıyor. Kanun kuvvetinde kararname çıkarmaktan kolay yönerge yayınlamaktan kolay ne var ki?

Üstelik hastanelerden yakının halk için de bu yeni bir ümit ışığı. Hesap kolay, parayı vereceksin, bir kısmını sağlık personeli alacak, parayı alınca da iyi çalışacak. Sen de memnun kalacaksın.

Zaten mesele durumu idare etmek. Üç-beş ay daha yönetimde kalmak. İş yapmak

ATO Yönetim Kurulu basın açıklaması yaptı:

Sağlık Bakanı Şıvgın doğru söylemiyor

Hekimler ve sağlık personeline ücret artışı yok

Tüm hekim ve sağlık personeline, açıklanan en üst oranlarda ücret artışı; döner sermaye gelirleriyle ilişkiz ve herhangi subjektif bir değerlendirme koşulu olmaksızın verilmelidir.

Basın açıklamasının tam metni 15. Sayfada

Hastaneler Huzursuz

3. Sayfada

Hacettepedeki Duvarlar

6. Sayfada

Gündemde yeni bir model: Yaz - Sat - Ye!

8. Sayfada

Ek Ödemeye hak kazanıyor musunuz?

Performans testiyle birlikte

10. Sayfada

Döner Sermaye Şans Dağıtıyor:

Size de çıkabilir

13. Sayfada

YORUMSUZ



Gazeteci fenalaştı

"Sayfa Düzeni" dalında ödül kazanan başarılı gazeteci Halis Gülen, dünkü ödül töreninde fenalık geçirdi. Gülen'e ilk müdahaleyi Sağlık Bakanı Halil Şıvgın yaptı.

Devamı 14. Sayfada

Gündemde yeni bir model: YAZ-SAT-YE

Bültenimizin Eylül - Ekim 89 sayısında yetkililerin halkın imanını artırma kampanyası açacaklarını haber vermiştik. Bu cümleden olarak, "Temizlik İmandan, Hastalık Allah'tan Gelir" sloganıyla, camilerde "Allah sevdiği kulları hastalandırır" konulu vaazlar verileceğini ve yaz-sat - ye modeline göre vatandaşlara muska dağıtma bağlantılarının tamamlanmak üzere olduğunu bildirmiştik.

Ancak, kampanya kapsamına giren vatandaşlara, hastanelere gitmemeleri ve doktor adı verilen şahıslarla ilişki kurmamaları gerektiği yeterince anlatılmamış olacak ki bazı tatsızlıklar oluyor.

Örneğin, 5.12.1989 günü SSK Ankara Hastanesi Çocuk Hastalıkları Polikliniğine başvuran 12 yaşındaki bir hasta ve ailesine muskalarını nereden edinecekleri muhtemelen söylenmemiştir veya hastaneden de alabileceklerini sanıyorlardı. Çünkü gözlelerinden başka hiçbir yerini açmamakta direnen bir kız çocuğu ve ailesinin, hastaneden dua ve muskadan başka talepleri olmaması gerekirdi. Bu yüzden Dr. Jale Baykal'ın, müneccim veya İmam vb. olmadığını, yalnızca, doktor olduğunu söylemesi yetmedi. Hastanın ailesi tarikat kanalıyla ortalığı ayağa kaldırdı. Dr. Jale Baykal bazı gazetelerde hedef gösterildi, tehdit mektup ve telefonları yağdı, savcılıklarda ifade verdi. Bizat Bakan soruşturmalar açtırdı vs.

Bizce en büyük suç yetkililerde. Yeni sağlık kampanyası ve modelini hastalara olsun doktorlara olsun açık seçik anlatmadılar. Bundan sonra böyle tatsızlıkların yaşanmaması için aşağıdaki önerilerimizin dikkatle okunarak uygulanmasını diliyoruz:

1-Yeni sağlık kampanyasına Diyanet İşleri Başkanlığı ve gönüllü tarikatların organik desteği sağlanmalıdır. Bu yolla,

a) Sayıları hastane ve sağlık ocaklarının 100 katı filan olan cami ve mescitler atıl olarak durmayıp dua ve muska tedavisi hizmetlerine açılabilir. (Yalnızca cami sayısı resmi olarak 70.000'den fazladır).

b) Kampanya kapsamına giren vatandaşlara TV dahil her araçla bu durum açıklanır ve yanlış yerlere gitmemeleri örgütlenebilir.

c) Bunlara rağmen başlangıçta yanlışlıkla başvurular olabileceği düşüncesiyle hastane bünyesinde geçici bir süreyle dua-muska merkezleri oluşturulabilir (International

Hospital, Amiral Bristol Hastanesi ve bazı üniversite hastanelerinde gerekmez. Kampanya kapsamına giren vatandaşlar zaten oralara yanlışlıkla da olsa gidemezler) Bu merkezlerde sayıları doktorların 10 katı filan olan imamlar görev yapar, gerekirse işletme kurularak döner sermayeden prim verilir.

2-Kampanya öncelikle, milli gelirin %10'unu alan nüfusun en yoksul %40'ını hedef almalıdır. Bu kesimin yanlışlıkla hastaneye doktora vb. gidip para verme ihtimali azdır. Ancak aynı kesimin her nasılsa sigortalı fertleri için durum değişiktir. Bunlar prim ödemeye devam etmeli ama hastanelerden yararlanmak isterlerse parasını ayrıca vermelidirler. ödedikleri primler

en iyi ihtimalle kampanya dışında kalanların dünyevi tedavi hizmetlerine gider. Yine de, onlara yol, okul, baraj vb. yapımına gideceğinin söylenmesi daha uygun olur. Bu önerilerimizin yetkililerce dikkate alınmalarını önemle rica ediyoruz.

Her şeye rağmen Dr. Jale Baykal'ın benzer bir durumla karşı karşıya kalabilecek meslektaşlarımız düşünülerek, Sağlık Bakanlığınca belli başlı her şikayete karşı hazır dua-muska reçeteleri düzenlenip tüm sağlık ocakları Devlet ve SSK hastanelerinde çalışan hekimlere dağıtılması da kısa dönemde düşünülmelidir.

Allah bu Sağlık Bakanlığı ve Hükümeti başımızdan eksik etmesin. Amin.

FORUMA ÇAĞRI

Sağlık Hizmetlerindeki Yeni Gelişmelerin Hekimlere Yansımaları

Ankara Tabip Odası 24.2.1990 Cumartesi günü saat 10.30'da başlayacak bir forum düzenliyor. Forumun gündemi "Sağlık Hizmetlerindeki Yeni Gelişmelerin Hekimlere Yansımaları". Bu çerçevede; döner sermaye gelirlerinden çalışanlara pay verilmesi sağlık sigortası, kur-ışlet-devret modeliyle modernizasyon, sağlık taraması gibi konular tartışılacak.

Böyle geniş ama birbiriyle bağlantılı bir gündemde yetkililerin söyleyecek çok şeyleri olduğunu düşünerek, üstelik basın aracılığı ile sağlık personeline verdikleri müjdeleri yüzyüze açıklamalarına fırsat yaratacağımız inancıyla, Sağlık Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu yetkililerinin SB Ankara Hastanesi Başhekimliğiyle, Prof. Dr. Seçkin

Sarı'yı forumumuza bir ay önceden davet ettik. Ama nedendir bilinmez hala katılacaklarını bildirmediler. Hekimler, malum, olgun insanlardır. Konukseverdirler. Güzel şeyler duyarlarsa alkışlama ihtimalleri bile vardır. Bu bakımdan biz son ana kadar davetimize cevap bekleyeceğiz.

Asıl ilginç General Electric Firması ile Halk Sigorta'nın tutumu oldu. Halk Sigorta (özel sağlık sigortası yapıyor) Ankara Şube Temsilciliği, sözlü olarak nazik bir üslupla katılmaktan zevk duyacaklarını belirttikten sonra, aynı konudaki yazılı resmi davete cevap vermedi. General Electric Ankara Temsilciliği ise kur-ışlet-devlet görüşmelerinin genel merkezde en üst düzeyde yürütüldüğünü bildirirken davetten tedirginlikleri belli olu-

yordu. Tabii ki genel merkezden davete cevap gelmedi. Kur-ışlet-devret ve özel sağlık sigortası konularında hekimlerin merak ettikleri, bu firmaların tedirgin mi ediyor acaba. Kimbilir? Asıl alınması gerekenler onlar değil ki...

Sonuç olarak forum yapılacak. Katılacak uzman konuklar Prof. Dr. Nusret Fişek (TTB adına), A.R. Karaca (TEB adına), Doç. Dr. O. Oyan (Gü İşletme Fak.), M. Özdemir (Sayıştay) Dr. N. Eren (ATO adına) ve S. Oral (Maliyeci, DYP milletvekili). Forumu ATO Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Selim Ölçer yönetecek ve her meslektaşımızın konuşma hakkı olacak. Hepinizi bekliyoruz. Yer: TEB Toplantı Salonu, Farabi Sok. No:35, Tarih: 24.2.1990 saat 10.30.

"Hacettepe'deki Malatya" yazısı üzerine Sayıştay Denetçisi Musa ÖZDEMİR ile görüştük: Malatyalı arkadaşlar haklarını aramalıdır

Sayın Özdemir, kadroları İlnönü üniversitesi'nde olup Hacettepe üniversitesi'nde ihtisas yapan doktorların yasal konumu hakkında bilgi verir misiniz?

Bu durumdaki arkadaşlara 2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının 35. maddesi ve bu maddeye dayanılarak yürürlüğe konan "Bir üniversite Adına Bir Diğer Üniversite-de Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" hükümleri uygulanmaktadır. Yasa ve yönetmelik hükümleri incelendiğinde karşımıza üç önemli ilke çıkmaktadır.

1-öğretim elemanı ihtiyacı içinde bulunan bir üniversite, lisansüstü eğitim-öğretimi sağlayacak diğer bir üniversite ile anlaşmaya varır. Yani iki üniversite arasında bu konuya ilişkin bir protokol düzenlenir. İlgili araştırma görevlisi kadroları YÖK tarafından geçici olarak eğitim-öğretim sağlayacak üniversitenin emrine verilir. Bunun anlamı şudur. İhtisas yapmakta olan doktorun kadrosu Malatya'dadır, ancak görev yeri Ankara'dır.

2-Bu şekilde tıpta uzmanlık belgesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler. Yani Ankara'da uzmanlık eğitimini tamamlayan doktor Malatya'ya dönmek zorundadır.

3-Bu şekilde ihtisas yapan doktorlar, lisansüstü eğitim-öğretim süresi kadar (tatiller dahil) mecburi hizmeti yerine getirmek zorundadır. Bu konuda kendilerinden bir taahhüt ve kefalet senedi alınır.

Sözünü ettiğimiz mecburi hizmet taahhüt ve kefalet senedinin yasal dayanağı nedir?

2547 sayılı yasada mecburi hizmetin genel hükümlere göre yerine getirileceği belirtilmiştir. Bilindiği gibi 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Yasasının 20. maddesinde bu yasada hüküm bulunmayan hallerde 2547 ve 657 sayılı yasaların uygulanacağı belirtilmiştir. Mecburi hizmet ve taahhüt ve kefalet senedinin yasal dayanağı 2547 sayılı yasanın 35. maddesi, yukarıda değinilen yönetmelik ve 657 sayılı yasanın 225. maddesidir.

Kadrosu Malatya'da olup ihtisasını Ankara'da yapan doktor ile kadrosu Ankara'da olan doktor arasında hak ve yükümlülükler açısından fark var mıdır? Üniversite yönetiminin tasarruf yetkisi nedir?

Kadrosu ister Malatya'da ister Ankara'da olsun ihtisas yapan her 2 doktor mevzuat açısından aynı haklara sahiptir. Üniversite yönetimi açısından her iki grup aynıdır. Disiplin ve sicil konusundaki farklılık ise yönetmelikte belirtilmiştir. Bunun dışında bu iki grup arasındaki bir diğer farklılık mecburi hizmet konusudur. Altını çizerek belirtmeliyim ki yasal ve yönetsel açıdan her iki grup aynı haklara sahiptir. Üniversite yönetiminin bu iki gruptan birine üvey evlat işlemi yapma hakkı, geçici olmalarını demoklesin kılıcı gibi kullanma hakkı yoktur. Şayet böyle bir sorun varsa bu yasal değil idari bir sorundur. Kadrosu geçici olanlar üniversite yönetiminin merhameti altında değil yasal güvence altındadır. Bu tür haksızlıklara karşı yasal yollardan hak aranmalıdır.

Geçici kadrolu doktorların özlük hakları konusunda bilgi verir misiniz?

Kadrosu Malatya'da olup Ankara'da ihtisas yapan dok-

tor aylığını, yan ödemelerini, tazminatlarını Malatya'dan alacaktır. Ancak Ankara'daki üniversitede döner sermaye varsa ve bu döner sermayenin gelirlerinin oluşumunda katkısı oluyorsa döner sermaye payını Ankara'dan alacaktır.

Kadroları geçici olarak Hacettepe Tıp Fakültesinde olan doktorlar döner sermaye payı almamaktadır. Sizce bu durum yasal mıdır?

2547 sayılı yasanın 58. maddesi ve Sayıştay Genel Kurulunun 4436/1 sayılı kararı döner sermayenin bağlı bulunduğu birimde görevli öğretim elemanlarının döner sermaye payından yararlanmasını hükme bağlamıştır. Gerek yasa gerekse karar çok açıktır. Kadrosu geçici olan ile Hacettepe mensubu doktor arasında bu açıdan fark yoktur. Döner sermaye payı o birimde görevli ve katkıda bulunan herkes için yasal haktır. Birine verip diğerine verme-

mek yasal değildir. Nitekim aynı durumdaki kişilere Ankara Tıp Fakültesi'nin döner sermaye payı verdiği bilinmektedir. Yasal ve doğru olanı da budur. Malatyalı arkadaşların dilekçe ile bu haklarını aramalarını öneririm. Olumsuz yanıt almaları halinde haklarının "idari yargı"ca teslim edileceğinden kuşku yoktur.

Bir de protokolün olmadığından söz ediliyor, böyle birşey söz konusu olabilir mi?

Eğer gerçekten bir protokol imzalanmamışsa, bu; şekil yönünden bir eksikliktir. Arkadaşların hukuksal durumunu değiştirmez. Görevlendirmeler, resmi yazışmalardaki ifadeler ve fiili durum, protokol niteliğindedir. Yazılı bir protokol olmasa dahi, burada protokolün zimnen varlığı, söz konusudur ve bu durum, hukukça aynı şekilde kabul görür.

Sayın Özdemir, çok teşekkür ederiz.

14 Mart Tıp Bayramı Etkinlikleri

1990 yılı 14 Mart Tıp Bayramı etkinlikleri için ATO Sosyal Etkinlikler Bürosu nun düzenlediği program belli oldu. Buna göre 14 Mart Gele- nelsel yemeği Dedeman Otel- li'nde yapılacak. Yine 14 Mart'ta sağlık koşusu düzenlenecek.

14 Mart Haftası olarak kutlanacak olan Tıp Bayramında

tavla turnuvası düzenlenecek. Folklor gösterisi ve gitar dinletisi yapılacaktır.

Aynı hafta düzenlenen bir başka etkinlik dia gösterisi olacak. Sağlık Meslek ödülleri- nin dağıtılması, halk oyunları gösterisi ve koro dinletisi sosyal büronun programı içinde yer alıyor.

**Kampanya
sürüyor....**

**...siz ne
yapıyorsunuz?**